

Rába György

A KISFIÚ

Áll küszöböm előtt
reménykedőn tudatlan
nála lelkesedőbb
nincsen hogy befogadjam

Türelmetlenkedik
várt vendégeskedése
csontjába hiteit
majd a bőrére vesse

Sóvárgása minél
több válik itt valóra
uzsorás szenvedély
metsz belé komisz óra

Egy boldogsága és
romlása ez a fajta
nem nyúlhat érte kéz
segíteni rajta

Toporog végtelen
terek naprendszerében
s kapkod határokért
Fejét csóválja a férfi
a kisfiút ugyan ki érti

RÁOLVASÁS

Nem mind dalok elégiák
lírai eredetük más ok
szorongásból torkomon át
ki-kitörő ráolvasások

Ez a szókincs se tár belőlem
többet fényre vagy egyebet
mint hogy ott bujkál minden őszben
egy magakellettő gyerek

kinek megvan a maga nyelve
jelmondata megfejthető
hogy érte valaki szeresse
ő meg lakják benne csak ő

Szabó Magda

SZÉP ERNŐ ÉS AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

Kiskacsa fürdik

Kétségbeesetten, tehetetlenül, megalázottan és stilisztikájától idegen minőségű szenvedéllyel gyűlöli a háborút, amelyet sem hazája, sem személye nem tudott kivédeni. Iszonyodva közeledik a vérhez és a lőporfüsthez, kezdetben még csak imádkozik, ám ahogy a hadiesemények alakulnak, és egyre súlyosabbá válik az első világháborúban a frontok és a front mögöttiek élete, megpróbál fényjelzéseket adni, hírt arról, mi történik. Rettegve érzi: azt, aminek tanúja, akkor is el kell kiáltania, ha száz év múlva élő költőutódjának csak annyit üzenhet: nem volt működésének több eredménye, mint amikor a nyájban a juh nyugtalankodni kezd, felbéget, de elnyomják, és eltűnik alkonyatkor a porfellegetben.

Külön mutatót szerkeszthetnénk háborús verseihez, akár térképet, milyen mellék- és főútvonalakon próbálja becsempészni az igazságot, megkísérli stilizált gyermekdalmondóka, népballada formájában is, vannak kriptogramjai, aztán egyszer csak abbahagyja a kamuflált jelzéseket, megnevezi verse keletkezési dátumát, és kimondja, 1916-ban nincs harangszó, karácsonyi gyertya, a fenyő megfizethetetlen, forintba kerül egy-egy ág, nincs dió, aranypapír, nincs apa, aki megrázza a csengőt, nincs szén, fa, mosoly sincsen, csak gyász van, könny, gond és halál. Egy évvel később még a kék égtől is számon kéri, miért nem jelzi színével a kiontott vért, a nap miért nem változik feketévé, így illenek fekete fellegek közé, hisz a madárnak is hallgatnia, az erdőnek sikoltania, a hegynak jajveszékelnie kellene, és a halottaknak joguk volna maguk mellé hívni bennünket.

Kezdetben azt reméli, míg részvétének és emberszeretetének hangot ad, elviselhetőbbé teszi a voltaképpen elviselhetetlent, hosszú utat tesz meg, mire belátja, az iszonyat felett villódzó, a háborús szenvedések ellenére olykor mégis érzékelhető tiszta szépség már nem menedék se neki, se másnak, EMLÉK című, 1917-ben kiadott kötetben, amelyben száz év múlva, 2017-ben élő utódjának üzen, verse végére hangot is